

V Bruseli 1. júla 2026
(OR. en)

11287/26

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0268(NLE)**

**ATO 34
CADREFIN 318**

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	29. júna 2026
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	10568/26
Predmet:	Návrh NARIADENIA RADY, ktorým sa zriaďuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/101 – čiastočné všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame znenie čiastočného všeobecného smerovania k návrhu nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky na roky 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/101, ktoré sa dosiahlo na zasadnutí Rady (zamestnanosť, sociálna politika, zdravie a spotrebiteľské záležitosti) 29. júna 2026.

2025/0268 (NLE)

Návrh

NARIADENIE RADY,

**ktorým sa zriaďuje program pomoci na vyrad'ovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve
z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/101**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Akt o pristúpení z roku 2003, a najmä na jeho článok 56 a na článok 3 ods. 2
protokolu č. 4 k uvedenému aktu,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V súlade s protokolom č. 4 o jadrovej elektrárni Ignalina pripojeným k Aktu o pristúpení z roku 2003¹ sa Litva zaviazala uzavrieť blok 1 jadrovej elektrárne Ignalina do 31. decembra 2004 a blok 2 tejto elektrárne do 31. decembra 2009 a následne vyradiť uvedené bloky z prevádzky.
- (2) V súlade so záväzkami v zmysle aktu o pristúpení a za pomoci Únie Litva v príslušných lehotách odstavila tieto dva bloky a dosiahla významný pokrok v ich vyrad'ovaní z prevádzky. Na ďalšie zníženie úrovne rádiologického rizika treba pokračovať v práci. Na základe dostupných odhadov sú na tento účel potrebné ďalšie finančné zdroje po roku 2027.

¹ Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 944, ELI:
http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) Vyraďovanie jadrovej elektrárne z prevádzky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa má vykonávať v súlade s právnymi predpismi Únie o jadrovej bezpečnosti, konkrétne so smernicou Rady 2009/71/Euratom², a o nakladaní s odpadom, konkrétne so smernicou Rady 2011/70/Euratom³. Podľa uvedených právnych predpisov má konečnú zodpovednosť za jadrovú bezpečnosť a za bezpečnosť nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom naďalej Litva.
- (4) Uznávajúc, že včasné odstavenie a následné vyradenie jadrovej elektrárne Ignalina s dvoma reaktormi typu RBMK s výkonom 1 500 MW ako dedičstva po Sovietskom zväze z prevádzky nemá obdobu a že pre Litvu predstavuje výnimočnú finančnú záťaž, ktorá je v nepomere k veľkosti a hospodárskej sile krajiny, v protokole č. 4 k Aktu o pristúpení z roku 2003 sa stanovilo, že pomoc Únie v rámci programu pomoci na vyradenie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (ďalej len „program“) sa má naďalej neprerušene poskytovať aj po roku 2006 na obdobia ďalších finančných výhľadov.
- (5) [Týmto nariadením sa stanovuje orientačné finančné krytie programu.]
- (6) Pri vykonávaní programu by sa mala zabezpečiť konzistentnosť, súdržnosť a synergie s príslušnými politikami a programami Únie, najmä s nástrojom spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradenia jadrových zariadení z prevádzky, ktorý bol zriadený nariadením Rady [XXX]⁴.

² Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ NARIADENIE RADY (EÚ) .../..., ktorým sa zriaďuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradenia jadrových zariadení z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušujú nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 (Ú. v. EÚ, ..., ... ELI: ...).

- (7) V rýchlo sa meniacom hospodárskom, sociálnom a geopolitickom prostredí nedávne skúsenosti poukázali na potrebu pružnejšieho viacročného finančného rámca a výdavkových programov Únie. Na tento účel by sa v súlade s cieľmi programu pri financovaní mali náležite zohľadniť vyvíjajúce sa politické potreby a priority Únie, ako sa uvádza v príslušných dokumentoch uverejnených Komisiou, v uzneseniach Európskeho parlamentu a záveroch Rady, pričom by sa malo zabezpečiť plné čerpanie rozpočtových prostriedkov na obdobie 2028 – 2034 a dostatočná predvídateľnosť plnenia rozpočtu.
- (8) Na program sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509⁵. Stanovujú sa v ňom pravidlá zostavovania a plnenia všeobecného rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, nefinančných donácií, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančnej pomoci, finančných nástrojov a rozpočtových záruk.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁶ a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁷, (Euratom, ES) č. 2185/96⁸ a (EÚ) 2017/1939⁹ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a vo vhodných prípadoch ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať podvody a iné protiprávne konania poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371¹⁰. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 majú všetky osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9A) Program by sa mal vykonávať úplne transparentne a zodpovedne pri využívaní zdrojov Únie, aby sa zachovala dôvera verejnosti vo využívanie finančných prostriedkov Únie. Všetky finančné potreby, o ktoré sa opiera každá fáza vykonávania, by sa mali transparentne zdokumentovať a odôvodniť.
- (10) [Program sa má vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) [XXX] [nariadenie o výkonnosti]¹¹, ktorým sa stanovujú pravidlá sledovania výdavkov a rámec výkonnosti pre rozpočet vrátane pravidiel na zabezpečenie jednotného uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a zásady rodovej rovnosti uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. f) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509, pravidiel monitorovania a vykazovania výkonnosti programov a činností Únie, pravidiel zriadenia portálu financovania z prostriedkov Únie, pravidiel hodnotenia programov, ako aj iných horizontálnych ustanovení uplatniteľných na všetky programy Únie, ako sú ustanovenia o informovaní, komunikácii a viditeľnosti.]
- (11) Týmto nariadením nie je dotknutý výsledok žiadnych budúcich postupov štátnej pomoci, ktoré by sa mohli uplatňovať v súlade s článkami 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).
- (12) Financovanie podľa tohto nariadenia by sa malo sústrediť na činnosti, ktorými sa vykonávajú bezpečnostné ciele vyradovania z prevádzky.

¹¹ Ú. v. EÚ L..., s.

- (13) Program by mal zahŕňať získavanie znalostí a výmenu skúseností s cieľom zachovať takéto znalosti a odborné znalosti v rámci Únie, aby sa posilnila jej priemyselná konkurencieschopnosť, technologická suverenita a strategická autonómia v oblasti vyradovania jadrových zariadení z prevádzky. Znalosti, skúsenosti a poznatky získané v rámci programu v súvislosti s procesom vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a s nakladaním s odpadom by sa mali šíriť v Únii aj mimo nej a vo vhodných prípadoch v tretích krajinách v súlade s politikami a cieľmi Únie v koordinácii a synergii s jadrovými zariadeniami Komisie v Spoločnom výskumnom centre (JRC), keďže takéto opatrenia prinášajú najväčšiu pridanú hodnotu Únie a prispievajú k bezpečnosti pracovníkov a širokej verejnosti, ako aj k ochrane životného prostredia. Rozsah, postup a hospodárske aspekty spolupráce by mali byť podrobne opísané vo viacročných pracovných programoch a mohli by byť predmetom dohôd medzi členskými štátmi alebo medzi členskými štátmi a Komisiou.
- (13A) Program by mal zabezpečiť najprísnejšie normy radiačnej ochrany pracovníkov zapojených do činností vyradovania z prevádzky, ako aj širokej verejnosti a životného prostredia vrátane opatrení v oblasti zdravia a bezpečnosti, rozvoja zručností a spravodlivých pracovných podmienok, a to pri plnom dodržiavaní právnych predpisov, noriem a zásady predbežnej opatrnosti Únie. Vzhľadom na potenciálne závažné a dlhodobé riziká spojené s jadrovými zariadeniami a nakladaním s rádioaktívnym odpadom by sa pri všetkých činnostiach v rámci programu malo zabrániť neprimeranému zaťaženiu budúcich generácií.

- (14) JRC by malo uľahčovať šírenie znalostí o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky medzi rôznymi zainteresovanými stranami v Únii koordinovaným spôsobom, napríklad vykonávaním analýz trhu, skúmaním a posudzovaním potrieb v oblasti znalostí v Únii a v relevantných prípadoch v tretích krajinách, identifikovaním potenciálneho smerovania spolupráce, zainteresovaných strán a oblastí, v ktorých by znalosti získané pri vykonávaní programu priniesli čo najväčšiu pridanú hodnotu, alebo vyvíjaním formátov na výmenu znalostí. Šírenie získaných znalostí by malo financovať JRC. Každý členský štát by mal byť schopný iniciovať rozvoj väzieb a výmen na šírenie znalostí. Do takýchto výmen by sa v relevantných prípadoch mohli v súlade so strategickými záujmami a prioritami Únie zapojiť tretie krajiny, a to v súlade s činnosťami vykonávanými podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady [XXX]¹² [Globálna Európa] a nariadenia Rady [XXX]¹³ [INSC-D] a na základe komplementárnosti s nimi. Znalosti získané v rámci programu by mali v prvom rade posilniť kapacity Únie. Pri akomkoľvek šírení znalostí mimo Únie by sa mala zabezpečiť primeraná ochrana bezpečnostných záujmov, duševného vlastníctva, citlivosti a dôvernosti informácií a vedúceho postavenia Únie v oblasti technológií.
- (15) S cieľom zaistiť bezpečnosť a čo najvyššiu efektívnosť pri vyradovaní jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky by sa mali využívať čo najkvalitnejšie dostupné technické odborné znalosti a malo by sa náležite prihliadať na povahu a technologické špecifikácie zariadení, ktoré sa majú vyradiť z prevádzky, a zohľadniť európske a medzinárodné najlepšie postupy, aby sa zaistilo efektívne vykonávanie činností vyradovania z prevádzky.

¹² Ú. v. EÚ L..., s.

¹³ Ú. v. EÚ L..., s.

- (16) Efektívnosť vykonávania programu by sa mala optimalizovať prostredníctvom primeraného zníženia počtu pracovníkov a reorganizácie pracovnej sily vykonávajúcej činnosti spojené s vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky. Vzhľadom na činnosti demontáže, ktoré sa majú vykonať [v rokoch 2028 – 2034], a so zreteľom na rozhodnutie jadrovej elektrárne Ignalina zadať úplnú demontáž centrálnych zón reaktorových šácht externým dodávateľom by cieľom malo byť zníženie počtu pracovníkov zapojených do činností vyradovania z prevádzky znížiť o jednu tretinu v porovnaní s počtom ekvivalentov plného pracovného času na konci roka 2024. V relevantných prípadoch sa zamestnancom, ktorých sa týka reorganizácia pracovnej sily a proces outsourcingu, môže ponúknuť cielený prístup k príležitostiam na rekvalifikáciu, zvyšovanie úrovne zručností a preradenie.
- (17) Litva a Komisia by mali zaistiť účinné monitorovanie a kontrolu vývoja procesu vyradovania z prevádzky, aby sa zabezpečila čo najvyššia pridaná hodnota Únie vyplývajúca z finančných prostriedkov pridelených podľa tohto nariadenia, aj keď konečnú zodpovednosť za vyradovanie z prevádzky má naďalej Litva. Monitorovanie a kontrola zahŕňajú účinné meranie pokroku a v prípade potreby uloženie nápravných opatrení. Na tento účel bol zriadený výbor s monitorovacími a informačnými funkciami, ktorému spolupredseda zástupca Komisie a Litvy, ako sa stanovuje v pracovných programoch.
- (18) Na základe výsledkov správy o vykonávaní by malo byť možné prehodnotiť výšku rozpočtových prostriedkov pridelených na program.

- (19) Činnosti spolufinancované podľa tohto nariadenia by mali byť určené hranicami stanovenými v pláne vyradovania z prevádzky, ktorý predložila Litva podľa nariadenia (Euratom) č. 1369/2013¹⁴, a v jeho následných revíziách. Plánom vyradovania z prevádzky sa vymedzuje rozsah pôsobnosti programu, konečný stav vyradenia z prevádzky a konečný termín; týka sa činností vyradovania z prevádzky, ich súvisiaceho harmonogramu, nákladov a potrebných ľudských zdrojov. V súlade s ustanoveniami litovského práva alebo v kratšom časovom rámci v prípade akejkoľvek významnej udalosti, ktorá má vplyv na obsah daného plánu, by mala Litva v relevantných prípadoch predložiť Komisii aktualizovaný plán vyradovania z prevádzky, aby sa mohol zohľadniť pri príprave viacročných pracovných programov.
- (20) Činnosti v rámci programu by sa mali realizovať spoločným finančným úsilím Únie a Litvy. Maximálna prahová hodnota spolufinancovania Únie sa stanovila v súlade s postupmi spolufinancovania stanovenými v predchádzajúcich programoch. S prihliadnutím na prax pri porovnateľných programoch Únie a na posilnenú litovskú ekonomiku by od vzniku programu až po ukončenie vykonávania činností financovaných podľa tohto nariadenia [miera spolufinancovania Únie by nemala prekročiť 86 % oprávnených nákladov.] Zvyšný objem spolufinancovania by mala poskytnúť Litva a zdroje mimo rozpočtu Únie, napríklad medzinárodné finančné inštitúcie a ďalší darcovia.
- (21) Náležite sa zohľadnila osobitná správa Dvora audítorov č. 22/2016¹⁵, jej odporúčania a odpoveď Komisie.
- (21A) Vzalo sa na vedomie legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu zo [...] o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (program Ignalina) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EÚ) 2021/101.

¹⁴ Nariadenie Rady č. 1369/2013 a nariadenie Rady (EÚ) 2021/101 o podpore Únie pre program pomoci na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky v Litve (Ú. v. EÚ L 346, 20.12.2013, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ Osobitná správa č. 22/2016 – „Programy pomoci EÚ na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky v Litve, Bulharsku a na Slovensku: od roku 2011 sa dosiahol určitý pokrok, ale prichádzajú závažné výzvy“, Európsky dvor audítorov.

- (22) Program patrí do rozsahu pôsobnosti litovského národného programu v zmysle smernice 2011/70/Euratom.
- (23) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania cieľov programu by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹⁶.
- (24) Spôsoby plnenia a formy financovania z prostriedkov Únie stanovené v tomto nariadení by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti dosiahnuť špecifické ciele akcií a výsledky s osobitným zreteľom na náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. Malo by sa pri tom zvážiť aj využitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.
- (25) Programom sa nahrádza program zriadený nariadením (EÚ) 2021/101 na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027. Uvedené nariadenie by sa preto malo zrušiť,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa zriaďuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (ďalej len „program“) [na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034].
2. Týmto nariadením sa tiež stanovujú ciele programu, jeho rozpočet [na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034], formy financovania z prostriedkov Únie a pravidiel poskytovania takéhoto financovania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „vyradovanie z prevádzky“ sú administratívne a technické opatrenia, ktoré umožňujú vyňatie jadrového zariadenia spod niektorých alebo všetkých regulačných kontrol a ktorých cieľom je zabezpečiť dlhodobú ochranu verejnosti a životného prostredia a okrem iného aj znížiť úroveň reziduálnych rádionuklidov v materiáloch a v areáli zariadenia;
2. „plán vyradovania z prevádzky“ je dokument, ktorý obsahuje podrobné informácie o navrhovanom vyradovaní z prevádzky a upravuje zvolenú stratégiu vyradovania z prevádzky; harmonogram, typ a postupnosť činností vyradovania z prevádzky; použitú stratégiu nakladania s odpadom vrátane uvoľnenia; navrhovaný konečný stav; uskladnenie a uloženie odpadu pochádzajúceho z vyradovania z prevádzky; časový rámec vyradovania z prevádzky; odhady nákladov na ukončenie vyradovania z prevádzky a ciele, očakávané výsledky, čiastkové ciele, cieľové termíny, ako aj zodpovedajúce kľúčové ukazovatele vyradovania z prevádzky vrátane ukazovateľov založených na získanej hodnote. Plán vypracúva držiteľ licencie pre jadrové zariadenie a zohľadňuje sa vo viacročnom programovaní prác v rámci programu.

Ciele programu

1. Program má tieto všeobecné ciele:

- a) pomáhať Litve s vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky, a to s osobitným dôrazom na zvládanie výziev v oblasti radiačnej bezpečnosti a optimalizáciu efektívnosti vykonávania programu pomocou primeraného zníženia počtu pracovníkov a reorganizácie pracovnej sily;
- b) vytvárať znalosti o procese vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a nakladaní s rádioaktívnym odpadom, ktorý vzniká pri činnostiach vyradovania z prevádzky, pričom sa poskytujú produkty s explicitnými znalosťami o otázkach riadenia vyradovania z prevádzky a nakladania s odpadom, o najlepších postupoch v oblasti riadenia, o technologických výzvach a – ak je to možné – o zdravotných a bezpečnostných protokoloch týkajúcich sa činností vyradovania z prevádzky pre pracovníkov a širokú verejnosť, s osobitným zameraním na predchádzanie kontaminácii životného prostredia a nepriaznivým účinkom rádioaktívnych materiálov na zdravie.

Znalosti uvedené v prvom pododseku písm. b) sa šíria na úrovni Únie i mimo nej a vo vhodných prípadoch v tretích krajinách v súlade s politikami a cieľmi Únie vo všetkých príslušných oblastiach, pričom sa rozvíjajú potenciálne synergie Únie v rámci programu Nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky (INSC-D), ako sa stanovuje v článku [X] nariadenia (Euratom) [XXX].

2. Spoločné výskumné centrum koordinuje štruktúrovanie a šírenie znalostí uvedených v odseku 1 prvom pododseku písm. b) v členských štátoch a v tretích krajinách v súlade s politikami a cieľmi Únie, pričom sa zabezpečí primeraná ochrana bezpečnostných záujmov, duševného vlastníctva, citlivosti a dôvernosti informácií a vedúceho postavenia Únie v oblasti technológií. Tieto činnosti sa financujú v rámci programu INSC-D a Únia ich financuje vo výške 100 % oprávnených nákladov.
3. Špecifickým cieľom programu je technické zabezpečenie, demontáž a dekontaminácia vybavenia a reaktorových šácht jadrovej elektrárne Ignalina v súlade s plánom vyradovania z prevádzky vrátane naloženia s rádioaktívnym odpadom pochádzajúcim z činností vyradovania z prevádzky a pokračovanie v bezpečnom nakladaní s odpadom pochádzajúcim z vyradovania z prevádzky a so starým odpadom.
4. Zoznam činností, ktoré sa majú v rámci programu vykonávať, je uvedený v prílohe. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov podrobnejšie vymedziť náplň činností uvedených v prílohe na účely dosiahnutia cieľov programu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 11 ods. 2.

[Článok 4

Rozpočet

1. Orientačné finančné krytie na vykonávanie programu na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034 je stanovené na 678 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.

3. Na pokrytie potrebných výdavkov a na riadenie akcie neukončenej do konca programu možno rozpočtové prostriedky zahrnúť do rozpočtu Únie aj po roku 2034.
4. Finančné krytie uvedené v odseku 1 tohto článku a sumy dodatočných zdrojov uvedené v článku 5 sa môžu použiť aj na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, systémy a platformy informačných technológií na úrovni inštitúcií, informačné a komunikačné činnosti a činnosti zamerané na zviditeľnenie vrátane inštitucionálnej komunikácie o politických prioritách Únie, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení programu.]

Článok 5

Ďalšie zdroje

1. Dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky na program môžu poskytovať členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany. Dodatočné finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

2. Na žiadosť členských štátov sa na program môžu sprístupniť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia. Komisia uvedené zdroje implementuje priamo alebo nepriamo v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) alebo c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Takéto zdroje dopĺňajú sumu uvedenú v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia. Takéto zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu. Ak Komisia v rámci priameho alebo nepriameho riadenia neprijme právny záväzok týkajúci sa dodatočných súm takto sprístupnených na program, zodpovedajúce neviazané sumy sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu previesť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov.

Článok 6

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Program sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. V rámci programu možno poskytnúť príspevok aj na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok Únie z iného programu. Na zodpovedajúci príspevok sa uplatňujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže uplatňovať jednotný súbor pravidiel a môže sa prijať jediný právny záväzok. Ak sa príspevok Únie zakladá na oprávnených nákladoch, kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Postupy udeľovania v rámci programu môžu v rámci priameho alebo nepriameho riadenia vykonávať spoločne členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, tretie krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany („partneri spoločného postupu udeľovania“) za predpokladu, že je zabezpečená ochrana finančných záujmov Únie. Takéto postupy podliehajú jedinému súboru pravidiel a vedú k uzavretiu jediného právneho záväzku. Na tento účel môžu partneri v spoločnom postupe udeľovania sprístupniť na program zdroje v súlade s článkom 5 tohto nariadenia alebo môžu byť v príslušných prípadoch v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 poverení vykonávaním postupu udeľovania. V prípade spoločných postupov udeľovania môžu byť zástupcovia partnerov spoločného postupu udeľovania aj členmi komisie pre vyhodnotenie uvedenej v článku 153 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

Článok 7

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.
2. Finančné prostriedky Únie v rámci programu sa môže poskytovať v akejkoľvek forme v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, najmä vo forme cien, verejného obstarávania a nefinančných donácií.

Článok 8

Oprávnenosť

1. Na financovanie z prostriedkov Únie sú oprávnené len činnosti, ktorými sa plnia ciele stanovené v článku 3.
2. V záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 3 tohto nariadenia sa môžu v pracovných programoch uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 bližšie špecifikovať kritériá oprávnenosti stanovené v tomto nariadení alebo sa môžu stanoviť podrobnejšie kritériá oprávnenosti pre osobitné akcie.

Článok 9

Miery spolufinancovania

Celková maximálna miera spolufinancovania Únie platná pre tento program nesmie byť vyššia ako [86] %. Zvyšné finančné prostriedky poskytne Litva a ďalšie zdroje mimo rozpočtu Únie.

Článok 10

Pracovný program

1. Program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Pracovný program sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 11 ods. 2.
2. V pracovných programoch sa odzrkadľuje príslušný plán vyradovania z prevádzky, ktorý má slúžiť ako východisko pre monitorovanie a hodnotenie programu.

Článok 11

Výbor

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

Článok 12

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) 2021/101 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 13

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa nariadenia (EÚ) 2021/101, na ktoré sa uvedené nariadenie naďalej uplatňuje až do ich ukončenia.
2. Z finančného krytia na program sa môžu pokryť aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/101.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2028.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedička

PRÍLOHA

Špecifický cieľ stanovený v článku 3 ods. 3 pokrýva činnosti zahrnuté do plánu vyrad'ovania z prevádzky, ktorý predložila Litva v súlade s nariadením (EÚ) č. 1369/2013, a jeho následné revízie, a to najmä:

I. demontáž reaktorových šácht:

1. dokončenie demontáže a dekontaminácie vrchnej a spodnej zóny (nazývaných zóna R1 a zóna R2);
2. dokončenie demontáže parných bubnových odlučovačov;
3. aktívne zóny reaktora (nazývané zóna R3):
 - a) vyvinutá a licencovaná technológia demontáže;
 - b) nainštalované a funkčné zariadenia na demontáž;
 - c) demontáž a dekontaminácia centrálnych zón reaktorových šácht v súlade s plánom vyrad'ovania z prevádzky; pokrok sa musí merať množstvom a typom odstránených materiálov, ako aj získanou hodnotou;
 - e) zariadenie na dočasné skladovanie odpadu z reaktora uvedené do prevádzky;

II. vykonávanie programu demolácie budov. Pokrok pri plnení tohto cieľa sa má merať množstvom zdemolovaných budov, ako aj získanou hodnotou;

- III. efektivnosť programu vyradovania jadrovej elektrárne Ignalina (INPP) z prevádzky sa optimalizuje, a to najmä primeraným znížením počtu zapojených pracovníkov (zamestnancov) a reorganizáciou pracovnej sily. Vzhľadom na plánované činnosti demontáže a so zreteľom na rozhodnutie jadrovej elektrárne Ignalina zadať úplnú demontáž centrálnych zón reaktorových šácht externým dodávateľom je cieľom zníženie počtu pracovníkov zapojených do činností vyradovania z prevádzky o jednu tretinu v porovnaní s počtom ekvivalentov plného pracovného času na konci roka 2024. V relevantných prípadoch sa zamestnancom, ktorých sa týka reorganizácia a proces outsourcingu, môže ponúknuť cielený prístup k príležitostiam na rekvalifikáciu, zvyšovanie úrovne zručností a preradenie. Pokrok sa meria s ohľadom na konkrétne kľúčové ukazovatele výkonnosti schválené vo vykonávacích pracovných programoch;
- IV. bezpečné nakladanie s odpadom pochádzajúcim z vyradovania z prevádzky a so starým odpadom až po skladovanie alebo uloženie (v závislosti od kategórie odpadu) vrátane dokončenia infraštruktúry na nakladanie s odpadom a podpovrchového úložiska. Musí sa uskutočniť v súlade s plánom vyradovania z prevádzky v znení jeho konečnej revízie. Pokrok sa musí merať množstvom a typom bezpečne uskladneného alebo uloženého odpadu, ako aj získanou hodnotou;
- V. znižovanie rádiologických rizík. Pokrok sa musí merať prostredníctvom hodnotení bezpečnosti činností a zariadení, pričom sa určia spôsoby, ktorými by mohlo dôjsť k potenciálnemu ožiareniu, a odhadne sa pravdepodobnosť a rozsah potenciálneho ožiarenia.

Špecifický cieľ stanovený v článku 3 ods. 3 sa nevzťahuje na uloženie vyhoretého paliva a rádioaktívneho odpadu do hlbinného geologického úložiska a na financovanie realizácie hlbinného geologického úložiska.